



Навчально-науковий інститут економіки,
управління, права та інформаційних технологій

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **ЕКОНОМІЧНІ РИЗИКИ**

Освітньо-професійна програма Економіка підприємства
спеціальність 051 Економіка
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
освітній ступінь Магістр

Розробник:

Загребельна Ірина –

доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин,
к.е.н., доцент



Гарант ОПП:

Березіна Людмила –

професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин,
д.е.н., професор



Назва навчальної дисципліни	Економічні ризики <i>обов'язкова дисципліна професійної підготовки</i>
Назва структурного підрозділу	<i>Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин</i>
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Загребельна Ірина, к.е.н. доцент Контакти: <i>ауд. 464, навчальний корпус №4</i> <i>e-mail: irina.zagrebelsna@pdaa.edu.ua</i> <i>тел.: 0668405540,</i> <i>сторінка викладача:</i> https://www.pdaa.edu.ua/people/zagrebelsna-iryna-leonidivna
Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський) рівень</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	<i>Інноваційний розвиток підприємства, Економічна діагностика, Конкурентоспроможність підприємства, Методи прогнозування та обробки інформації</i>

Опис дисципліни

Дисципліна «Економічні ризики» передбачає послідовний цільовий виклад основних питань, які допоможуть студентам сформувати знання про економічну сутність ризиків, чинники, що їх зумовлюють, оволодіти методами їхнього оцінювання і мінімізації при прийнятті управлінських рішень.

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни сформувати у здобувачів вищої освіти розуміння широкої гами економічних ризиків, що виникають у процесі господарської діяльності, урахування їх при прийнятті управлінських рішень і розробку заходів щодо зменшення їх впливу на показники ефективності функціонування підприємства та його господарський механізм.

Основні завдання навчальної дисципліни: визначення потенційних та існуючих ризиків у діяльності підприємства в сучасних умовах господарювання; опис та характеристика ризиків, які існують на підприємстві; оцінювання рівня економічного ризику з використанням методів оцінки ризику; характеристика наслідків впливу ризику на діяльність підприємства; розроблення шляхів мінімізації впливу ризику на господарський механізм підприємства.

Компетентності:		Програмні результати навчання:
<i>загальні:</i>	<i>фахові:</i>	
ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	СК 1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень. СК 8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. СК 10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем	ПРН 4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень. ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень. ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики. ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Ризик та його ключові характеристики.

Тема 2. Ризик та елементи теорії корисності.

Тема 3. Аналіз ризиків та методи їх оцінювання.

Тема 4. Мінімізація економічних ризиків

Тема 5. Основи ризик-менеджменту

Тема 6. Теорія ігор в управлінні економічними ризиками

Тема 7. Психологічні аспекти прийняття економічних рішень в умовах невизначеності та ризику

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 90 год. Кількість кредитів – 3. Форма сем. контролю – екзамен.

Структура курсу

Години (лек/сем/сам)	Тема	Результати навчання	Вид завдань	Оцінювання
2/2/8	Ризик та його ключові характеристики	ПРН 4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.	<u>Практичне заняття:</u> розв'язування тестів практичне завдання самостійна робота	3 5 2
2/2/8	Ризик та елементи теорії корисності	ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.	<u>Практичне заняття:</u> розв'язування тестів практичне завдання самостійна робота	3 5 2
4/2/10	Аналіз ризиків та методи їх оцінювання	ПРН 4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень. ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	<u>Практичне заняття:</u> розв'язування тестів практичне завдання самостійна робота	3 5 2
2/2/10	Мінімізація економічних ризиків	ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	<u>Практичне заняття:</u> розв'язування тестів практичне завдання самостійна робота	3 5 2
2/2/8	Основи ризик-менеджменту	ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.	<u>Практичне заняття:</u> розв'язування тестів практичне завдання самостійна робота	3 5 2
2/2/8	Теорія ігор в управлінні економічними ризиками	ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.	<u>Практичне заняття:</u> розв'язування тестів практичне завдання самостійна робота	3 5 2
2/2/8	Психологічні аспекти прийняття економічних рішень в умовах невизначеності та ризику	ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.	<u>Практичне заняття:</u> розв'язування тестів практичне завдання самостійна робота	3 5 2
16/14/60	За будь якою темою на вибір		Реферат	10
	Екзамен			20

Політика оцінювання

1. Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2. Дедлайни та перекладання:

Практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перекладання поточного контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

3. Система оцінювання:

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 2-х бальною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	
35 – 59	FX	не зараховано
1 – 34	F	

Література та джерела інформації

Основна

1. Азарова А.О., Нікіфорова Л.О. Економіка підприємства. Практикум: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: ВНТУ, 2016. 216 с.
2. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу. Київ : КНЕУ, 2014. 624 с.
3. Балджи М. Д., Карпов В. А., Ковальов А. І. та ін. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків : навчальний посібник. Одеса : ОНЕУ, 2013. 670 с.
4. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник. Київ : Кондор Видавництво, 2016. 378 с.
5. Васильєва Т.А., Кривич Я.М. Економічний ризик: методи оцінки та управління. під заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої, канд. екон. наук Я. М. Кривич. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. – 208 с
6. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.
7. Кузьмин, В. М. Економіка підприємства та управлінська економіка : практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 51 с.
8. Кучеренко В.Р., Карпов В.А., Карпов А.В. Економічний ризик та методи його вимірювання: Навчальний посібник. – Одеса, 2011.
9. Мацибора В.І., Збарський В.К., Мацибора Т.В. Економіка підприємства: Навч. Посібник. Київ : Каравела, 2008. 312 с.
10. Crouhy M. Risk management / M. Crouhy, D. Galai, R. Mark. McGraw-Hill, 2011. 717 p.

Допоміжна

1. Гиль О. О. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2015. 248 с
2. Заблоцький Б. Ф. Економіка і організація інноваційної діяльності : навч. посіб. / 2-ге вид. Київ : Ліра-К, 2015. 428 с

3. Загребельна І.Л., Олійник Є.О. Потенціал трудових ресурсів сільського господарства Полтавської області. *Агросвіт*. 2017. № 11. С. 15-20.
4. Загребельна І.Л. Оптимізація виробничо-галузевої структури молочно-скотарського підприємства. *Наука й економіка*. 2013. № 4 (32), Т. 1. С. 213-219.
5. Загребельна І.Л., Світлична А.В. Розвиток соціального підприємництва в Україні. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія «Економічні науки». 2020. № 1. С. 54-61.
6. Карпунь І. Н. Санація підприємств : навч. посіб. Київ : ЛіраК, 2015. 448 с
7. Мельник Л. Г. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2015. 876 с.
8. Методичні рекомендації з аналізу господарської діяльності сільськогосподарських підприємств : практичний посібник [Стецюк Л.С., Жук В.М., Бездушна Ю.С. та ін.]; К. : ННЦ «ІАЕ». 2018. 40 с.

Інформаційні ресурси

1. Економічний словник. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/EKONOMIC_SL_2006.pdf
2. Веб-сторінка Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.kiev.ua>.
3. Веб-сторінка Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.gov.ua>.
4. Веб-сторінка Головного управління державного казначейства України. URL: <http://www.me.gov.ua/kaznach./plsq1/kaza.a.10>
5. Веб-сторінка Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>